

9.8.2018

VEROHALLINTO

Harmaan talouden selvitysyksikkö

VIITE: Esiselvitys fiskaalisten kassajärjestelmien soveltuvuudesta Suomeen
ASIANUMERO: A53/00 00 01/2018

FISKAALISTEN KASSAJÄRJESTELMIEN SOVELTUVUUS SUOMEEN

Palvelualojen ammattiliitto PAM ry (jatkossa PAM) ottaa Verohallinnon pyynnöstä kantaa esiselvitykseen, joka koskee fiskaalisten kassajärjestelmien soveltuvuutta Suomeen. PAMin lausunnossa tarkastellaan fiskaalisia kassajärjestelmiä etenkin PAMin edustamien palvelualojen näkökulmasta. Selvitysyksikön pyynnöstä näkökannat on jaoteltu 1) yleisiin huomioihin sekä 2) lausunnon antajan edustamia tahoja koskeviin huomioihin.

1) YLEISET HUOMIOT

Järjestelmään siirtyminen lisäisi verotuloja sekä edistäisi reilua kilpailua

PAM kannattaa Verohallinnon työryhmän esitystä siitä, että Suomessa otettaisiin käyttöön ohjelmistopohjainen reaaliaikainen kassajärjestelmä (fiskaalinen kassajärjestelmä).

Fiskaalisia kassajärjestelmiä käytetään jo 22 maassa, joista 15 on EU:n jäsenmaita. Eri maiden kokemusten mukaan järjestelmä on vaikuttanut myönteisesti näiden maiden verokertymiin sekä kilpailuneutraliteettiin: Fiskaalisilla kassajärjestelmillä on mahdollisuus hillitä harmaata taloutta esimerkiksi vaikeuttamalla myyntitapahtumien muuttamista tai poistamista kassajärjestelmän myyntirekisteristä ennen kirjanpitoon vietävää myyntiraporttia. Lisäksi fiskaaliset kassajärjestelmät vaikeuttavat verovilppiä ja kirjanpitoaineiston hävittämistä sekä mahdollistavat paremmin myyntitapahtumien oikeellisuuden todentamisen jälkikäteen tehtävässä valvonnassa. Myös OECD on suositellut järjestelmän käyttöönottoa tulonsalauksien ja harmaan talouden torjumiseksi sekä käteisellä maksettujen laskujen verotulojen turvaamiseksi.

Verohallinnon laskelmien mukaan fiskaalisiin kassajärjestelmiin siirtyminen voi lisätä Suomessa verotuloja jopa 120-140 miljoonaa euroa. Uudistus lisäisi todennäköisesti sekä välittömistä veroista että arvonlisäveroista saatavia tuloja, kuten esimerkiksi Ruotsissa on käynyt.

2) PALVELUALOJA KOSKEVAT ERITYISET HUOMIOT

Uudistus tulisi toteuttaa mahdollisimman kattavasti eri toimialoilla

PAMin kantana on, että uudistus tulisi toteuttaa mahdollisimman kattavasti eri toimialoilla.

9.8.2018

Jos uudistus ei jostain syystä koskisi alkuvaiheessa kaikkia toimialoja, se tulisi toteuttaa ainakin majoitus- ja ravitsemisalioilla sekä hius- ja kauneudenhoitoaloilla, koska näillä toimialoilla käteismyynti on muita toimialoja yleisempää. Käteismyynti puolestaan mahdollistaa muita myyntitapoja helpommin kassalaitteiden ohi myymisen.

Uudistusta puoltaa myös se, että esimerkiksi PAMin vuoden 2018 jäsenkyselyssä jotkut vastaajat kertoivat kohdanneensa toimialallaan harmaata taloutta (mm. veronkiertoa ja kuittikauppaa).

Palvelualojen monimuotoisuus huomioitava

Kuten esiselvityksessä todetaan, laitteiden uusimiskustannusten arvioidaan olevan laitteista riippuen muutamista sadoista euroista tuhansiin euroihin. Jos yrityksessä jo käytössä oleva järjestelmä voidaan päivittää, päivitys voi kuulua sopimukseen tai erikseen hankittuna sen hinta voisi olla 200 €. Verohallinnon arvioissa ei ole huomioitu asennus- ja päivitysmuutosten mahdollisesti aiheuttamia työvoimakustannuksia, jotka voivat olla merkittävät erityisesti sellaisissa yrityksissä, joissa kassalaitteita on useampia.

PAM korostaa, että uudistuksessa tulee ottaa huomioon palvelualojen monimuotoisuus: Palvelualoilla toimivat yritykset muodostavat hyvin heterogeenisen joukon paikallisista yksinyrittäjistä suuriin, tuhansia työntekijöitä työllistäviin monikansallisiin yrityksiin. Täten myös yritysten liikevaihto sekä investointi- ja henkilöstöresurssit vaihtelevat merkittävästi.

PAM tukee Verohallinnon ajatusta siitä, että pienempien yritysten kohdalla voitaisiin ottaa käyttöön esimerkiksi kustannuksiltaan edullisempi Verohallinnon tarjoama mobiilipohjainen järjestelmä, joka huolehtii kuitenkin kirjoittamisesta asiakkaalle ja kassatapahtumien siirrosta Verohallinnon järjestelmiin.

Puskuroitu online-järjestelmä esitetyistä vaihtoehtoista paras

PAM kannattaa Verohallinnon esitystä, että Suomessa otettaisiin käyttöön puskuroitu online-järjestelmä, koska se mahdollistaa muita järjestelmiä paremmin myyntitapahtumat myös mahdollisten tietoliikennehäiriöiden aikana. Lisäksi online-järjestelmän käyttöönottoa tukee se, että monet offline-järjestelmää käyttävistä maista ovat siirtymässä online-järjestelmiin.

Riittävä siirtymäaika

Fiskaalisiin kassajärjestelmiin siirtyminen edellyttää yrityksiltä laiteinvestointien lisäksi aikaresurseja. PAM painottaa, että siirtymäajan tulee olla riittävän pitkä, jotta erikokoisilla yrityksillä on mahdollisuus tehdä muutokset tavanomaisten kassajärjestelmiin liittyvien uudistusten ja päivitysten yhteydessä. Tämä minimoisi muutoksesta johtuvia ylimääräisiä kustannuksia sekä helpottaisi etenkin yksinyrittäjien sekä mikroyritysten siirtymistä uuteen järjestelmään.

9.8.2018

Uudistus edistäisi osaltaan yritysten taloushallinnon digitalisointia. Parhaimmillaan uudistus voisi tuoda esimerkiksi yksinyrittäjille ja pienyrittäjille merkittäviä säästöjä kirjanpito- ja hallintokuluissa. Jo nyt kassapäätteiden ylläpitokustannukset ovat verovähennyskelpoisia ja kuuluvat normaaliin liiketoimintaan, joten uudistus ei lisäisi merkittävästi yritysten hallinnollista taakkaa.

Kuitin QR-koodi antaisi asiakkaalle mahdollisuuden seurata myyntiä

Uudistuksen yhteydessä myös kuitin antoon liittyviä toimintatapoja tulisi tarkastella uudelleen. Harmaata taloutta voitaisiin hillitä esimerkiksi kuittiin tulostettavalla QR-koodilla, jonka kautta asiakas voisi halutessaan varmistaa kuitin maksutietojen rekisteröitymisen Verohallinnon tietokantaan. Tämä toimintatapa on käytössä jo joissain fiskaalisia online-järjestelmiä käyttävissä maissa (mm. Slovakia ja Venäjä).

Fiskaalisten kassajärjestelmien käyttöönotto edellyttää lakimuutoksia. Muutosten yhteydessä tulisi myös pohtia, voitaisiinko palvelualan toimijat velvoittaa antamaan asiakkaalle kuitti aina myös sähköisessä muodossa asiakkaan niin pyytäessä. Tämä parantaisi osaltaan myös asiakaspalvelun laatua.

Uudistus mahdollistaisi aiempaa paremmin alustatalouden valvonnan

Alustatalouteen perustuvat palvelut kasvavat nopeasti palvelualoilla. PAM pitää hyvänä sitä, että järjestelmää olisi mahdollista laajentaa koskemaan myös alustataloutta.

Tällä hetkellä osa alustatalouden toimijoista ei huolehdi kaikista lakisääteisistä maksuista, kuten verojen maksamisesta. Digitaalisten fiskaalisten kassajärjestelmien käyttöönotto mahdollistaisi aiempaa paremmin esimerkiksi alustatalouden verotuksen. Verovilpin estämiseksi teknisten ratkaisujen tulisi kuitenkin olla sellaisia, etteivät ne mahdollista tulonsalaukseen tarkoitettujen ohjelmien käyttöä.

Helsingissä 9.8.2018

PALVELUALOJEN AMMATTILIITTO PAM ry
Ann Selin
puheenjohtaja

Lisätietoja:
Katri Jakosuo
elinkeinopoliittinen asiantuntija
puh. 044 750 4529
katri.jakosuo@pam.fi